

Sygn. akt III Ca 683/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2023 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion – Hajduk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 listopada 2023 r. w G.

sprawy z powództwa M. J.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. (poprzednio (...) Spółce Akcyjnej w W.)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 11 maja 2023 r., sygn. akt I C 776/21

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) **oddala powództwo;**

b) **zasądza od powoda na rzecz pozwanej 2 237,51zł (dwa tysiące dwieście trzydzieści siedem złotych i pięćdziesiąt jeden groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 15 listopada 2023r.**

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej 650 (sześćset pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od prawomocności tego postanowienia.

SSO Magdalena Balion – Hajduk

Sygn. akt. III Ca 683/23

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem z dnia 11 maja 2023 roku zasądził od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz M. J. 3557,73zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 sierpnia 2016 roku od 1 sierpnia 2016 roku, oddalił powództwo w części i zasądził na rzecz powoda koszty procesu w kwocie 47,26zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że 18 maja 2016 roku doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzeniu uległ pojazd marki V. (...) o nr rej. (...), będący współwłasnością T. W. oraz M. W.. Sprawca zdarzenia posiadał ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym towarzystwie (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (poprzednio (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.).

W związku ze zgłoszeniem szkody strona pozwana (...), likwidowała przedmiotową szkodę. W dniu 18 maja 2016 roku poszkodowany T. W. zawarł z powodem M. J. umowę najmu samochodu zastępczego marki V. (...). Zgodnie z treścią tej umowy stawka dzienna najmu została określona na 180 zł netto (221,40 zł brutto). Umowa została zawarta na okres od dnia 18 maja 2016 roku do dnia ustania szkody.

Zwrot pojazdu nastąpił w dniu 1 lipca 2016 r., a łączny koszt najmu wyniósł 9 963 zł brutto.

W dniu 18 maja 2016 roku poszkodowany M. W. złożył oświadczenie, zgodnie z którym upoważnił on T. W. do bezgotówkowego wynajęcia samochodu zastępczego od firmy (...)pl (...) w S., na czas naprawy samochodu osobowego marki V. (...), do składania wszelkich oświadczeń niezbędnych do bezgotówkowego wynajęcia pojazdu oraz oświadczeń niezbędnych do zawarcia umowy cesji, obejmującej wszelkie roszczenia wynikające z zawartej umowy najmu, tak aby firma (...)pl (...) w S. mogła samodzielnie wystąpić do ubezpieczyciela sprawcy zdarzenia tj. A. z roszczeniem o zwrot kosztów wynikających z tej umowy.

W dniu 18 maja 2018 roku poszkodowany T. W. dokonał zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi likwidującemu szkodę, która została zarejestrowana pod nr (...) /2016/05/22 (...).

W tym samym dniu powód zawarł z T. W. umowę przelewu wierzytelności przysługującej poszkodowanemu względem A. z tytułu szkody komunikacyjnej z dnia 18 maja 2016 roku, szkoda numer (...) /2016/05/22 (...). Na mocy tej umowy T. W. przelał na cesjonariusza przysługującą mu wierzytelność w postaci odszkodowania za korzystanie z samochodu zastępczego, a także za holowanie i parkowanie uszkodzonego pojazdu. Wysokość wierzytelności określona została w umowie najmu pojazdu zastępczego z dnia 18 maja 2016 roku.

Wiadomością mailową z dnia 30 maja 2016 roku, przesłaną do (...), strona pozwana została powiadomiona o zawartej umowie cesji wierzytelności z tytułu szkody numer (...) /2016/05/22 (...).

Decyzją z dnia 23 czerwca 2016 roku ubezpieczyciel likwidujący szkodę - (...), przyznał odszkodowanie w kwocie 4 526,52 zł z tytułu odszkodowania za uszkodzony pojazd V. (...), o nr rej. (...).

W dniu 1 lipca 2016 roku powód M. J. wystawił na rzecz T. W. fakturę VAT o nr (...) na kwotę 9 963,00 zł brutto. Na przedmiotową kwotę złożył się koszt wynajmu pojazdu zastępczego przez 45 dób, według stawki 180 zł netto. Termin płatności został określony na dzień 15 lipca 2016 roku.

Wiadomością mailową z dnia 1 lipca 2016 roku, przesłaną do (...), strona pozwana została powiadomiona o zakończeniu najmu pojazdu zastępczego. Załącznikiem do wiadomości mailowej była faktura VAT numer (...).

Faktura VAT o nr numer AZ-8/7/2016 została doręczona stronie pozwanej (...) pocztą tradycyjną w dniu 14 lipca 2016 roku.

Pozwany ubezpieczyciel - (...), w dniu 26 lipca 2016 roku, wypłacił powodowi kwotę 3 012,27 zł z tytułu odszkodowania w związku z koniecznością najmu pojazdu zastępczego, redukując stawkę najmu do kwoty 79 zł netto (97,17 zł brutto) – w sumie za okres 31 dni.

W dniu 11 października 2016 roku powód wystawił na rzecz T. W. fakturę VAT o nr (...) na kwotę 1 586,70 zł brutto. Na przedmiotową kwotę złożył się koszt parkowania uszkodzonego pojazdu, wynajmu pojazdu zastępczego przez 43 doby, według stawki 30 zł netto. Termin płatności został określony na dzień 25 października 2016 roku.

Pozwany ubezpieczyciel - (...), w dniu 24 listopada 2016 roku, wypłacił powodowi kwotę 811,80 zł z tytułu odszkodowania w związku z koniecznością parkowania uszkodzonego pojazdu poszkodowanego, określając dzienną stawkę najmu na kwotę 30 zł netto (36,90 zł brutto) – w sumie za okres 22 dni.

Dokonując telefonicznego zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi T. W. został zapytany o konieczność i potrzebę najmu auta zastępczego przez pozwanego. Z informacji uzyskanej od przedstawiciela strony pozwanej nie wynikały żadne szczegóły dotyczące najmu pojazdu zastępczego, ograniczono się jedynie do pytania czy jest potrzeba najmu samochodu zastępczego. T. W. nie porównywał ofert innych firm wynajmujących auta. O możliwości skorzystania z najmu samochodu zastępczego od powoda poinformował kierownika kancelarii T. W. wiedział, że nie jest to samochód zastępczy od firmy ubezpieczyciela.

Stwierdzona szkoda miała charakter szkody całkowitej. Wypłata środków z tytułu szkody całkowitej nastąpiła w dniu 28 czerwca 2016 roku.

Sąd Rejonowy częściowo uwzględnił powództwo na podstawie art. 34 ust. 1, art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, art. 354 § 1 i 2 k.c., art. 362 k.c. oraz art. 361 § 2 k.c.

Wskazał, że zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie lub zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Szkody majątkowej nie stanowi sama utrata możliwości korzystania z pojazdu. Jednakże, jeżeli doszło już do poniesienia przez poszkodowanego wydatków na uzyskanie pojazdu zastępczego w okresie jego naprawy to taki wydatek stanowi już szkodę, która powinna być zwrócona przez ubezpieczyciela. Poniesione przez posiadacza uszkodzonego pojazdu mechanicznego celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego stanowią szkodę majątkową, o której mowa w art. 361 § 2 k.c. Taką szkodę stanowią również uzasadnione wydatki, które mają na celu minimalizowanie powstałej szkody (przechowywanie uszkodzonego pojazdu na parkingu), jak też mające na celu likwidację powstałej szkody (holowanie uszkodzonego pojazdu).

Sąd podkreślił również, że w ramach ciążącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z dłużnikiem (ubezpieczycielem) mieści się obowiązek przyjęcia zaproponowanej przez ubezpieczyciela oferty najmu pojazdu zastępczego równorzędnego uszkodzonemu (zniszczonemu) - uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 roku w sprawie III CZP 20/17.

W niniejszej sprawie oferta najmu pojazdu zastępczego nie została przedstawiona poszkodowanemu T. W.. Przeprowadzenia rozmowy telefonicznej przez poszkodowanego z przedstawicielem ubezpieczyciela nie można uznać za złożenie oferty najmu pojazdu zastępczego. Fakt przeprowadzenia takiej rozmowy telefonicznej w chwili zgłaszania szkody potwierdził T. W., składając zeznania w charakterze świadka. Podana poszkodowanemu informacja nie miała jednak charakteru oferty w rozumieniu prawa cywilnego (art. 66 § 1 k.c.) albowiem nie zawierała ona wszelkich niezbędnych elementów przyszłej umowy. Brak jest wykazania na gruncie toczącej się sprawy, aby poszkodowanemu przedstawiono strony umowy, rodzaj świadczenia, cenę, termin możliwego spełnienia świadczenia, miejsce świadczenia oraz określenie ewentualnej konieczności ponoszenia kosztów dodatkowych.

Sąd I instancji uznał, że wysokości stawki dziennej najmu pojazdu zastępczego, 146 zł brutto została wskazana jako stawka maksymalna kosztu wynajmu pojazdu zastępczego odpowiadającego klasie pojazdu poszkodowanego i pojazdu wynajętego, brak było podstaw do przyjęcia dziennej stawki najmu pojazdu zastępczego w niższej wysokości.

Natomiast okres celowego i ekonomicznie uzasadnionego najmu pojazdu zastępczego w przypadku szkody całkowitej poszkodowanemu przysługuje czas 7 dni na zagospodarowanie wraku, liczony od dnia wypłaty odszkodowania. W niniejszej sprawie odszkodowanie zostało wypłacone (poszkodowany otrzymał środki z tego tytułu) w dniu 28 czerwca 2016 roku, natomiast pojazd zwrócono w dniu 1 lipca 2016 roku. Tym samym wskazany przez powoda okres najmu był zasadny od dnia powstania szkody do dnia zwrotu pojazdu tj. przez 45 dni.

Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo częściowo tj. co do kwoty 3 557,73 zł. (45 dni – zasadny okres najmu pojazdu zastępczego x 146 zł – zasadna stawka dziennego najmu = 6570 zł. Powyższa kwota została pomniejszona przez Sąd o wypłaconą przez stronę pozwaną kwotę 3 012,27 zł. Tym samym zasądzono kwotę 3 557,73 zł oddalając powództwo w pozostałej części. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. zgodnie z żądaniem zgłoszonym w pozwie. Skoro faktura VAT o nr numer AZ-8/7/2016 została doręczona stronie pozwanej drogą mailową w dniu 1 lipca 2016 roku, a pocztą tradycyjną w dniu 14 lipca 2016 roku to powód mógł zasadnie domagać się zasądzenia odsetek od dnia 1 sierpnia 2016 roku.

Pozwana w apelacji zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego, które miały wpływ na wynik sprawy tj.,

- art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, dowolną, jednostronną i sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego to jest dowodu z zeznań świadka T. W. prowadzącą do błędnego wniosku, że rezygnacja poszkodowanego z bezgotówkowego najmu pojazdu zastępczego proponowanego przez pozwanego miało w niniejszej sprawie charakter uzasadniony i celowy, zaś realną i usprawiedliwioną przyczyną tej rezygnacji był zbyt ogólnikowy charakter propozycji najmu, podczas gdy przyczyną rezygnacji nie była w treści złożonej propozycji najmu, albowiem poszkodowany jej nie analizował i ignorował możliwość korzystania z pojazdu zastępczego za pośrednictwem pozwanego i nie podjął jakichkolwiek kroków w celu uzyskania wiedzy, co do możliwości skorzystania z najmu za pośrednictwem strony pozwanej,

- a także błędnej oceny zeznań tego świadka i opinii biegłego sądowego oraz dokumentu w postaci harmonogramu likwidacji szkody polegającej na błędnym ustaleniu, jakoby szkoda w pojeździe poszkodowanego została zakwalifikowana jako całkowita, pomimo że nie znajdowało jakiegokolwiek potwierdzenia w materiale dowodowym, a odszkodowanie zostało wypłacone w oparciu o kosztorys naprawy i przyjęcie, że uzasadnionym czasem trwania najmu pojazdu zastępczego był okres do dnia wypłaty odszkodowania, podczas gdy okres ten powinien zostać ustalony w oparciu o niezbędny czas naprawy, który wynosił 15 dni, co w konsekwencji doprowadziło sąd do błędnego przyjęcia, jakoby adekwatnym następstwem zdarzenia pozostawał koszt najmu za okres 45 dni przy stawce jest 180 zł netto,

- naruszenie art. 361 § 1 k.c. przez przyjęcie, że koszty najmu pojazdu przy stawce 180 zł netto za 45 dni stanowiło normalne następstwo zdarzenia komunikacyjnego wywołującego szkodę.

Skarżąca wniosła o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja odniosła skutek.

Sąd Okręgowy podziela stan faktyczny w części co do okoliczności powstania szkody, zawieranych umów powoda z poszkodowanym i przebiegu postępowania likwidacyjnego oraz przedstawioną podstawę prawną rozstrzygnięcia i unikając zbędnych powtórzeń przyjmuje je na własne.

Trafny jest zarzut apelacji, że szkody w postępowaniu likwidacyjnym nie uznano za szkodę całkowitą. Faktycznie tak zeznał świadek właściciel pojazdu T. W., ale z akt szkody wynika jednoznacznie, że poszkodowanego w dniu 3 czerwca 2016r. poinformowano, że odszkodowanie w kwocie 4 526,54 zł stanowi odszkodowanie za naprawę według kosztów wyceny sporządzonej przez A.. Wycena ta znajduje się w aktach szkody. Także w informacji z 14 lipca 2016r. ubezpieczyciel odnosi się do kosztów najmu i wskazuje na czas naprawy jako 21 dni wynajmu do wysłania wyceny 8 czerwca i dodatkowe 7 dni (4 dni wolne plus 2 dni na sprowadzenie części plus 1 dzień). Także w piśmie A. z 21 listopada 2016r. kierowanym do powoda znajduje się informacja, że szkodę rozliczono jako szkodę częściową w oparciu o kosztorys A. na 4526,52 zł.

Z opinii biegłego wynika, że uzasadniony koszt naprawy wynosił maksymalnie 4 dni. W ocenie Sądu Okręgowego powód winien przystąpić do naprawy po dostarczeniu przez pozwaną kosztorysu tj. 8 czerwca 2016r. . Od 18 maja do 8 czerwca 2016r. upłynęło 21 dni, do tego należy doliczyć 4 dni wolne od pracy, czas naprawy 4 dni, czas na dostarczenie części zamiennych 2 dni i 1 dzień na odbiór pojazdu, co daje łącznie 31 dni. Pozwana wypłaciła za najem pojazdu zastępczego kwotę 3 012,27 zł przyjmując stawkę 79zł netto za dzień - 97,17 zł brutto.

Za uzasadniony należy uznać zarzut, że poszkodowany nie kierował się zasadą minimalizacji szkody, a tym samym powód nie może żądać od pozwanej całkowitych kosztów najmu w stawce wyższej niż zaproponowana przez pozwaną. Poszkodowany nie był zainteresowany propozycją pozwanej, nie zapoznał się z nią, nie analizował kosztów, nie zwrócił się o żadne dodatkowe informacje. Zeznał tylko, że zdecydował się na auto zastępcze od powoda, bo już stało

na jego posesji. Okoliczność ta jednak nie może obciążać ubezpieczyciela, który organizuje bezgotówkowy najem pojazdów zastępczych, bez żadnych dodatkowych kosztów. Poszkodowany nie musi z tej oferty skorzystać, ale też nie może oczekiwać, że ubezpieczyciel będzie z powodu podjętych przez niego decyzji ponosił wyższe koszty. W ramach ciążącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z dłużnikiem (ubezpieczycielem) mieści się obowiązek niezwłocznego zasięgnięcia informacji, co do tego, czy ubezpieczyciel może zaproponować poszkodowanemu pojazd zastępczy równorzędny uszkodzonemu (zniszczonemu). Natomiast nieskorzystanie przez poszkodowanego z oferty ubezpieczyciela, po zaproponowaniu stawek niższych jest działaniem sprzecznym z wyżej wymienionym obowiązkiem. Pozwana wykazała, że w zakresie świadczonej ochrony ubezpieczeniowej dysponuje możliwościami faktycznymi i organizacyjnymi do zapewnienia pojazdów zastępczych w stawkach oferowanych przez Towarzystwo (...).

Szkoda z tytułu najmu pojazdu zastępczego w niniejszej sprawie wynosiła zatem 3012,27 zł i taką kwotę pozwana wypłaciła.

Sąd Okręgowy, mając powyższe na uwadze, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo. Konsekwencją było zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu zgodnie z art. 98 k.p.c. Złożyło się na nie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w kwocie 1 817 zł i 420,51 zł poniesiony koszt opinii biegłego.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c., obciążając powoda kosztami postępowania w całości, a złożyło się na nie wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej w kwocie 450 zł i opłata od apelacji – 200 zł.

SSO Magdalena Balion – Hajduk